

SAFETY ALERT

GOEDERENBOUWLIFTEN EN STEIGERS

Juli 2021

Onlangs zijn wij geconfronteerd met een dodelijk ongeval bij het bedienen van een goederenbouwlift. Naar aanleiding van het ingestelde onderzoek zijn een aantal potentiële risico's naar voren gekomen die we middels deze safety alert willen delen. Reden hiervoor is dat er diverse typen goederenbouwliften binnen bouwend Nederland worden gebruikt en dat de goederenbouwlift over het algemeen beschikbaar gesteld wordt aan meerdere werkgevers. De VG-coördinerende partij moet zich vergewissen dat de goederenbouwlift doelmatig en veilig gebruikt kan worden.

Er zijn in Nederland meerdere merken en typen goederenbouwliften te verkrijgen/huren. Afhankelijk van het bouwjaar van de goederenbouwlift kunnen er verschillen zijn in de veiligheidsvoorzieningen. Daarnaast zijn er meerdere mogelijkheden voor de uitvoering van de laad- en losplaatsen op de steiger. Wat we hiermee willen duiden is dat niet iedere goederenbouwlift dezelfde uitvoering van veiligheidsvoorzieningen kent.

GOEDERENBOUWLIFTEN

Goederenbouwliften moeten opgesteld worden conform de gebruiksaanwijzing van de fabrikant. In deze gebruiksaanwijzing staan een aantal maten opgegeven die gerelateerd kunnen worden aan enerzijds het veilig functioneren van de goederenbouwlift en anderzijds het veilig kunnen bedienen en betreden van de goederenbouwlift.

Het bedienen van de goederenbouwlift vanachter het schuifhek op de steiger, met name het openen en sluiten van de laadklep, moet voldoende makkelijk zijn voor de gebruiker. Dit heeft betrekking op zowel het reiken van achter het schuifhek naar de handgreep van de laadklep, als de kracht die benodigd is voor het bedienen van het sluit- en vergrendelmechanisme van de laadklep.

De goederenbouwliften kennen een aantal veiligheidsvoorzieningen die gekoppeld zijn aan de stand van de laadklep en de sluiting van het schuifhek op de steiger. In een aantal gevallen is bij goederenbouwliften met fabricagedatum na 2010 een beveiliging aangebracht waardoor het schuifhek niet eerder op eenvoudige wijze te openen is dan het moment dat de laadklep is neergelaten. Daarnaast is de laadklep middels een schakeling beveiligd, zodat bij geopende laadklep het verticaal bewegen van het platform wordt voorkomen. Deze elektronische beveiligingen dienen juist afgesteld te zijn en onderdeel uit te maken van de opstel- en periodieke inspectie.

Het valgevaar bij het bedienen van de goederenbouwlift moet voorkomen worden. Maatregelen moeten getroffen worden, zodat de opening die ontstaat door het breedteverschil tussen het schuifhek en het liftplatform, alsmede de opening tussen liftplatform en de steiger altijd binnen de daarvoor als veilig geldende maatvoering zit. Zie hiervoor de gebruiksaanwijzing.

Anticipeer op gedrag van de gebruiker dat afwijkt van de voorgeschreven bedieningsinstructie en borg zo mogelijk dat ook in dat geval er geen direct valgevaar ontstaat.

STEIGERS

Goederenbouwliften worden geplaatst tegen steigers van verschillende fabrikanten en configuraties. De constructie van de laad-losplaatsen zijn een verantwoordelijkheid van zowel het liftmonterend bedrijf als het steigerbouwbedrijf. De opstellingsmaatvoering van de goederenbouwlift is in grote mate afhankelijk van de 'te lood' stelling van de steiger. In de Richtlijn Steigers is hiervoor geen acceptabele afwijking benoemd, echter deze afwijking ten opzichte van de loodlijn blijkt er in de praktijk in veel gevallen wel te zijn. Neem als aandachtspunt de beoordeling en controle op de 'te lood' stelling mee in de opdracht aan de steigerbouwer, zodat in het kader van V&G-coördinatie de veiligheid van het samenstel van goederenbouwlift en steiger gewaarborgd kan worden.

Bij de periodieke (2-wekelijkse) keuring van de steiger en de periodieke beoordeling van de opstelling van de goederenbouwlift, zal ook de veiligheid van de laad-losplaatsen meegenomen moeten worden. Stem dit af met de steigerbouwer en het lift monterende bedrijf.

GEDRAG

De verleiding om tegen de gebruiksaanwijzing én gegeven instructie in de goederenbouwlift te bedienen neemt toe als bijvoorbeeld de fysieke kracht die nodig is voor de bediening, of het ongemak dat de gebruiker ervaart, een bepaalde grens voorbij gaat. Op basis van het ongevalsonderzoek en controle op meerdere bouwplaatsen komen we nu tot het inzicht dat deze gedragsaanpassing met regelmaat voorkomt en dat daarvan veelal geen melding wordt gemaakt. Maak dit bespreekbaar en creëer een cultuur waarbij melden van afwijkingen normaal is.

TENSLOTTE

Goederenbouwliften zijn in de bouw een standaard hulpmiddel voor verticaal transport en worden al vele jaren breed ingezet. Juist daarom kan op den duur risicoblindheid ontstaan bij de montage en tijdens het gebruik. Men ervaart op dat moment niet dat afwijkend gedrag het risico op een incident aanmerkelijk kan doen toenemen.

Wij hopen met deze safety alert soortgelijke incidenten op andere bouwplaatsen te kunnen voorkomen.